

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: Delfland.knnv.nl
twitter: KNNVafdDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland

Nieuwsbrief 154 31 juli 2022

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk (zuid), Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

Jaarthema Bos en Struweel Soort van het seizoen:

Soort van het seizoen: juli – september: zweefvliegen

Kijk uit naar zweefvliegen. Zoek op bloemen en op bladeren naar deze soortgroep, fotografeer deze. Stuur deze en eerdere ervaringen met deze vroegste planten op via natuurlijkdelfland@knnv.nl

Lees de informatiebrief over zweefvliegen, [klik hier](#)

3 augustus, 19:30 – 21:00 uur, team Water

Het doel van het Team Water is om met elkaar heel veel te leren van het leven in het water en deze kennis in te zetten voor natuureducatie en natuurbescherming. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben, wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met het Team worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht en vraag de locatie aan via educatie@delfland.knnv.nl

4 augustus, 10:05 uur omroep Delft

Geert wordt geïnterviewd

4 augustus, 20:00 – 21:30 uur werkgroep Natuurbescherming in actie

In het Melarium, te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

We hebben drie werkgroepen: Natuurstudie, Natuureducatie en Natuurbescherming. Volgens de statuten moet een werkgroep minimaal zes leden hebben. Dat betekent dat alleen de werkgroep Natuureducatie een werkgroep is. De rest haalt dat getal niet en is dan ook nooit als werkgroep bij elkaar geweest.

We willen een werkgroep Natuurbescherming in actie starten.

Om een beeld te schetsen wat we tot nu toe gedaan hebben. Klik op deze link:

<https://delfland.knnv.nl/werkgroep/natuurbescherming-actie/>

Aanmelden graag via medewerkernatuurlijkdelfland@gmail.com.

Wespen: vriend of vijand?

Klik [hier](#)

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Tuintips

Vier in je tuin het Keltische jaarfeest ook wel Lammas genoemd, de tijd van rijping en oogsten, het graan wordt geoogst en het zaad geeft nieuwe leven door. Plaats een goudgeeloranje kaars op een

moie plek in je tuin en het versier het met een vaasje van zomerbloemen. Maak naar oud gebruik van korenaren een graan poppetje. [Klik hier](#)

Feest in de tuin, **boomhommel**, Jantine Pol

Sterrenhemel
dinsdag 26 juli

12.22: De Maan staat in het apogeum; het punt van zijn baan om de Aarde dat het verst van de Aarde ligt. De afstand tussen de Aarde en de Maan bedraagt 406.274 km. De schijnbare diameter van de Maan is kleiner dan gemiddeld (29'24,7"), door de grotere afstand. De Maan is op dit moment krimpand, voor 4% verlicht en is aan het eind van de nacht, kort voor zonsopkomst, te zien.

woensdag 27 juli

06.37: Laatste maansikkel Vanochtend kunnen we, onder gunstige omstandigheden, de laatste maansikkel zien voor de komende Nieuwe Maan. Het is op dit moment 1,5 dagen (35 uur) voor Nieuwe Maan; de Maan is afnemend en voor 2,3% verlicht. De maansikkel heeft een breedte aan de hemel van slechts 0,7' en is met moeite aan het eind van de nacht, kort voor zonsopkomst, zichtbaar.

donderdag 28 juli

19.55: Het is Nieuwe Maan. Vanaf de Aarde gezien staat de Maan in dezelfde richting als de Zon, zodat de verre kant van de Maan wordt verlicht en de donkere kant van de Maan naar de Aarde gekeerd is. Daarnaast staat de Nieuwe Maan alleen bij daglicht boven de horizon. Vanwege deze twee oorzaken kunnen we de Maan op dit moment niet waarnemen. De nachten rond Nieuwe Maan zijn donkerder dan gemiddeld en de week rond Nieuwe Maan is uitermate geschikt voor het waarnemen van nachtvlinders

22.37: Jupiter is stationair in ecliptische lengte. De planeet keert zijn bewegingsrichting langs de ecliptica om en gaat tegen de gangbare richting in bewegen. Hiermee begint Jupiter's oppositielus en de planeet wordt steeds beter zichtbaar naarmate zijn oppositie nadert. Het hemellichaam is nu vooral in de late nacht en ochtend te zien en de opkomst van de planeet vindt elke dag iets vroeger plaats. Rond zijn oppositie zal Jupiter vrijwel de gehele nacht zichtbaar zijn, doordat deze rond zonsondergang opkomt en rond zonsopkomst weer ondergaat. Jupiter is met het blote oog als een opvallend heldere "ster" aan de hemel zichtbaar. Al met een verrekijker (op statief) zijn de vier grote Galileïsche manen te zien.

vrijdag 29 juli

22.00: De Maan staat 2,6° ten noorden van Mercurius (-0,7m), in het sterrenbeeld Leeuw. De twee objecten staan dan boven de westnoordwestelijke horizon, op een hoogte van ongeveer 2°, op een onderlinge afstand van 3,2°. Kies een waarneemplaats met vrije blik op de horizon. De Zon staat slechts 4° onder de horizon. De Maan is voor 1% verlicht.

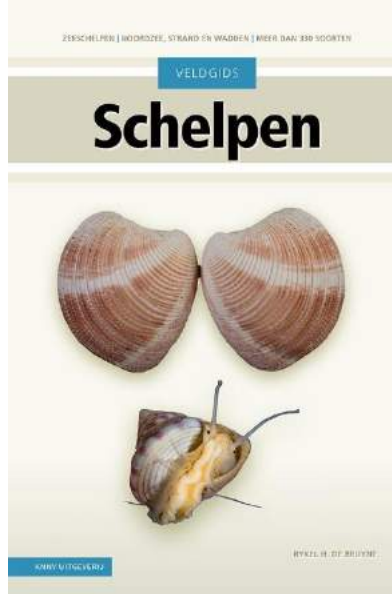
zaterdag 30 juli

04.00: Het maximum van de meteorenzwerm δ -Cassiopeiïden vindt vandaag plaats. Wanneer de radiant in het zenit zou staan, zouden er van deze zwerm naar verwachting gemiddeld zo'n 10 meteoren per uur vallen. Rond 6:00 uur staat de radiant van de zwerm in het hoogste punt (op 79°) aan de hemel. De Maan stoort niet. Rond 5:15 uur gaat het schemeren en om 5:58 uur komt de Zon op. De piek van deze zwerm is relatief hoog, maar de lengte van het maximum is met 5,2 dagen vrij kort, waardoor het totaal aantal meteoren in deze zwerm toch niet al te groot is. Meteoren waarnemen kan zonder speciale instrumenten. Wanneer het helder is volstaat het blote oog, terwijl een ligstoel en warme kleding voor extra comfort kunnen zorgen.

22.00: De Maan staat 3,6° ten noordoosten van Regulus, de helderste ster van het sterrenbeeld Leeuw (+1,4m). De dichtste nadering gebeurt om 21:33, bij ons op een hoogte van 8° boven de westelijke horizon en in de schemering. De samenstand is alleen met veel moeite zichtbaar rond 22 uur. De twee objecten staan dan boven de westnoordwestelijke horizon, op een hoogte van ongeveer 4°, op een onderlinge afstand van 3,6°. De Zon staat slechts 4° onder de horizon. De Maan is voor 4% verlicht.

22.01: Eerste maansikkel. Vanavond kunnen we, onder gunstige omstandigheden, de eerste maansikkel zien na de afgelopen Nieuwe Maan. Het is 2,1 dagen na Nieuwe Maan; de Maan is wassend en voor 4,3% verlicht. De schijnbare breedte van de maansikkel bedraagt 1,3' en is aan het begin van de avond te zien, kort na zonsondergang.

Afdelingswinkel, verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Veldgids Schelpen

Zeeschelpen en weekdieren uit ons Noordzeegebied

Auteur(s): Rykel de Bruyne

€ 34,95

De 'Veldgids Schelpen' behandelt ruim 330 soorten schelpen en weekdieren uit de Noordzee. De soorten zijn overzichtelijk ingedeeld naar klasse. Van elke soort zijn verschillende kleurenfoto's opgenomen om herkenning te vergemakkelijken. Geschikt voor beginners en gevorderden.

Deze schelpengids geeft tevens informatie over uiterlijk, herkenning, ecologie en voorkomen. Inclusief verklarende woordenlijst, literatuurlijst, nuttige adressen en register van Nederlandse en wetenschappelijke namen. Geschikt voor zowel beginnende als gevorderde schelpenzoekers en weekdierenkenners.

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers: Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond).

Het Melarium is te bereiken via de Thijsseseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Tip: gebruik via een routeplanner alleen Thijsseseweg 11 en niet Melariumpad 11, je komt dan op de snelweg uit.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier voor meer informatie](#)

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

18/07, **ralreiger**, Berkel, Erik Rausch

24/07, **boekweit**, Tramkade 24b, Schipluiden, Huub van 't Hart

24/07, **blinde bij**, Tramkade 24b Schipluiden, Huub van 't Hart

25/07, **tuinkasjeskruid**, buurttuin, Delfgauw, Bart Hendriks

25/07, **koeien**, Tanthofkade, Delft, Lia Claus

26/07, **witte reigers**, Abtswoudse Bos, Delft, Marjon van Holst

26/07, **kogeldistel** en **honingbij**, Tantofkade, Delft, Lia Claus

27/07, **blinde bij**, Broekpolder, Vlaardingen, Margreet Sleeuwenhoek

27/07, **citroenpendelvlieg**, Broekpolder, Vlaardingen, Margreet Sleeuwenhoek

27/07, **muis**, Delfgauw, Bart Hendriks

27/07, **melkdistelpokgalmuggal** op **akkermelkdistel**, Den Hoorn, Willemein

27/7, **aardhommel**, Janine Pol

27/07, **grote lisdodde**, Tanthofkade, Delft, Lia Claus

27/07, **zwanenbloem**, Tanthofkade, Delft, Lia Claus

28/07, **huismus** (~10x), Tanthof, Delft, Aukje Gjaltema

28/07, **egel**, Tanthof, Delft, Aukje Gjalteme

Voor het eerst sinds jaren weer een levende egel gezien, gewoon hier in de straat. Ik had nog even een laat ommetje gemaakt, en ik hoorde hem eerder dan ik hem zag: In het droge strooisel onder de brug scharrelde een egel rond, en ging daar lekker mee door terwijl ik naar hem stond te kijken. Dinsdag nog een dode gezien, in de berm van de Kalfjeslaan. Ongetwijfeld een verkeersslachtoffer.

06/07, **donker doflijfje**, Groene Wal, Gouda, Tjerk Nawijn

06/07, **slanke driehoeksweefvlieg**, Groene Wal, Gouda, Tjerk Nawijn

15/07, **vliegende speld**, Groene Wal Gouda, Tjerk Nawijn

20/07, **stadsreus**, Westerpark, Zoetermeer, Christine Slinger

22/07, **wollig gitje**, Groene Wal Gouda, Tjerk Nawijn

23/07, **stadsreus vrouw**, natuurcentrum De Boshoeck, Schiedam, Margreet Sleeuwenhoek

23/07, **merels**, Delftzicht, Delft, Kees Kloosterboer

Bij ons in de tuin, in Delftzicht, nestelen 2 mereltjes, die ondertussen het 3e nestje uitgebroed hebben. De eerste twee nesten zijn op 1 kleintje na uitgevlogen. Die ene lag onder het nest en was reeds overleden. Het huidige nestje kwettert / piept alweer volop.

Klaarblijkelijk is er voldoende voedsel te vinden

24/07, zie Nieuwsbrief 153, de bruine vlinder is een **bruin blauwtje** (geen vrouwtje icarus dus), Dominic Dijkshoorn

TERUGBLIK: Activiteiten

Week 30, gierzwaluwen Westland

De meeste gierzwaluwen zijn vertrokken. Kan dat te maken hebben met de lange droge periode en wellicht daardoor weinig insecten?

De jonge en nog ongepaarde vogels vertrekken als eerste, zodat alleen de vogels overblijven die voedselvluchten voor de jongen maken.

Een steiger is weggehaald na een melding aan de Omgevingsdienst. Door een steiger aan een gebouw kunnen jongen verhongeren.

13 juli, RBB Pijnacker Tolhek

woensdagavond 13-7 weer met 3 man op pad naar Tolhek het laatste deel (punt 3) waar we nog nooit eerder geweest zijn. Hier hebben we 10 zakken met zaad geknipt, want als wij de bloemen heel laten hadden we nog meer zakken nodig gehad. Aldus 2 man knippen 1 man is nog verder gegaan met uitsteken van planten op punt 1 van Tolhek om 21:30 zijn we weer huiswaarts gegaan. De zakken met zaad hebben we niet allemaal mee kunnen nemen die avond maar zijn de volgende dag op gehaald met de auto. De meeste planten zijn 3 m hoog.

24 juli, 13:00, cursus Teleflora Starters

Geen verslagje ontvangen

25 juli, 20:00 – 22:00 maak kennis met het bestuur

De volgende punten stonden op de agenda:

VERSLAG JAARVERGADERING JUNI, CURSUS NATUUR TOTAAL, AANKOOP NATUURTERREINEN, VACATURE BUREAUWERKER FUNCTIEOMSCHRIJVING, STAND VAN ZAKEN ACTIES ASSIMILATIEVERLICHTING, WE WILLEN ALS NATUURLIJK DELFLAND VAN BETEKENIS ZIJN, NATUURLIJK RIJSWIJK, STAND VAN ZAKEN LEDENWERVING, VERSLAG BESTUURSVERGADERING

25/07, RBB Pijnacker

Afgelopen maandag is het hondenbos en de overige gebieden rond de Dobbeplass gecontroleerd op de aanwezigheid van RBK's. Er werden in totaal zes bijna uitgebloeide planten aangetroffen en (uiteraard) onschadelijk gemaakt. Op woensdagavond is in het recreatiegebied tussen het Laantje van Levenslust en het Vrederustpad een groot aantal RBK's uitgestoken onder toezicht van een twintigtal mensen die bezig waren met rek- en strekoefeningen. Deze RBK's stonden weliswaar (nog) niet in bloei, maar opgeruimd staat netjes.

Op donderdagavond is het terrein van de Biesbush gecontroleerd op de aanwezigheid van RBK's na een tip van een gebruiker van dit terrein. Er werd slechts één RBK aangetroffen, naast een zeer grote hoeveelheid gewone berenklaauwen, die vaak ook wel meer dan twee meter hoog waren en daardoor gemakkelijk voor RBK's aangezien konden worden. Op vrijdag werd in het Bieslandse Bos een twaalfstal meer dan 3 meter hoge RBK's ontdekt, die volop in het zaad stonden. Vier volle vuilniszakken met zaadlijsten was de oogst van deze opruimactie. Dit gebied zal komende week verder worden uitgekamd.

26 juli, Schepnetvissen in Ypenburg

Dinsdag met het team Vissen de wateren in Ypenburg in de oksel van de A13 en de A12 bemonsterd. We waren gevraagd door Ravon om te checken of hier de zonnebaars voorkomt. Dit laatste kunnen we niet bevestigen, we hebben geen zonnebaars geschept. Wel waren we redelijk succesvol met baarzen, kolblei's, kleine modderkruipers, rietvoorns en een pos.

Daarnaast de grote plaag in onze regio, de Amerikaanse rivierkreeft, die we in grote aantallen geschept hebben. Opvallend was het ontbreken van waterplanten in al deze wateren. Alleen gele plomp en waterlelies, maar nergens waterpest, hoornblad of sterrenkroos. Oorzaak nog onduidelijk.

**27 juli, 19:30 – 21:00 uur workshop
Waarnemingen melden**

Het gebruik van mobiele apps met soortherkenning is uitgelegd, ook de mogelijkheden met de mobiele telefoon zijn toegelicht. De presentatie werd verzorgd door Marijke Heijne en Bart Hendriks. Behandeld zijn waarneming.nl en BirdNET. Een vraag van de deelnemers: of je eerdere waarnemingen van anderen in de buurt kan uitlezen. Dit hebben we ook laten zien. De apps zijn gratis beschikbaar voor Apple en Android telefoons.

28/07, de heren van Veelust aan het werk, foto Jantine Pol

28/07 Prorail vergeet faunavorziening bij nieuw viaduct 't Haantje

Het nieuwe viersporige treinviaduct bij 't Haantje is vrijwel klaar. Maar waar Prorail bijvoorbeeld op het traject Delft-Schiedam bij elke onderdoorgang fantastische faunavorzieningen heeft gemaakt, is dat hier niet gebeurd. Zie foto Huub van 't Hart. Een dergelijke loopplank voor allerlei dieren moet er zeker komen. Zo zijn er aan beide zijden van het viaduct over de Kerstanjewetering groepen konijnen op de DSM Biotech Campus. Die raken nu geïsoleerd.

29 juli, 22:00 – 23:00 uur, team Zoogdieren

De boomgaard Hammenpoort is geïnventariseerd op vleermuizen; aangetroffen zijn de **gewone dwergvleermuis**, de **ruige dwergvleermuis** en de **watervleermuis**. De **grote groene sabelsprinkhaan** was volop aanwezig. Het was heerlijk weer, heel weinig wind en doodstil.

30 juli, 14:00 – 16:00 uur, CURSUS LEER EEN SPEURTOCHT MAKEN

Tijdens de wandeling door Tanthof zijn onderwerpen besproken: wat is een speurtocht, welke zintuigen heeft een mens, hoe leren mensen. Op de kinderboerderij en waterspeeltuin zijn o.a. de resultaten activiteiten van het teams Educatie en Natuurbeheer bekeken. Deze zagen er prima uit. Al wandelend zijn er opdrachten en vragen verzonnen voor de speurtocht. Deze worden nu uitgewerkt en in oktober wordt het concept gewandeld.

Natuurspeurtochten maken: een interview met Geert van Poelgeest

Klik [hier](#)

Het was een gezellige, vrolijke en ontspannen start van de cursus.

Hier wisten wij een leuke opdracht te verzinnen.

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, plaatsen van de berichten

Anna Kreffer, Soort van het Seizoen.

Huib van 't Hart, secretaris Natuurbescherming

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

Het redactieadres is natuurlijkDelfland@knnv.nl zie ook briefhoofd.

TIPS

Tentoonstelling koeienrassen in Midden-Delfland

In het Bezoekerscentrum Midden-Delfland (Tramkade 24b, Schipluiden tegenover Op Hodenpijl) is nu een heel aardige tentoonstelling over de grote variëteit in koeienrassen in Midden-Delfland.

Klik [hier](#)

Geen geld naar grote vervuilers!

Roep samen met @Milieudefensie de overheid op: 🗑️ Teken ook - samen pakken we 29 grote vervuilers aan:

Klik [hier](#)

De waarde van jakobskruiskruid voor onze biodiversiteit

Klik [hier](#)

Fotowedstrijd bloembezoek: bloemen en hun bezoekers

Klik [hier](#)

Oeverplanten: help mee de kwaliteit van oevervegetatie in kaart te brengen

Citizenscience onderzoek, plus quiz en workshops

klik [hier](#)

Kunnen we (nog) spreken van waterkwaliteit?

Klik [hier](#)

Wij sturen je zonder
kluitje het riet in.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.